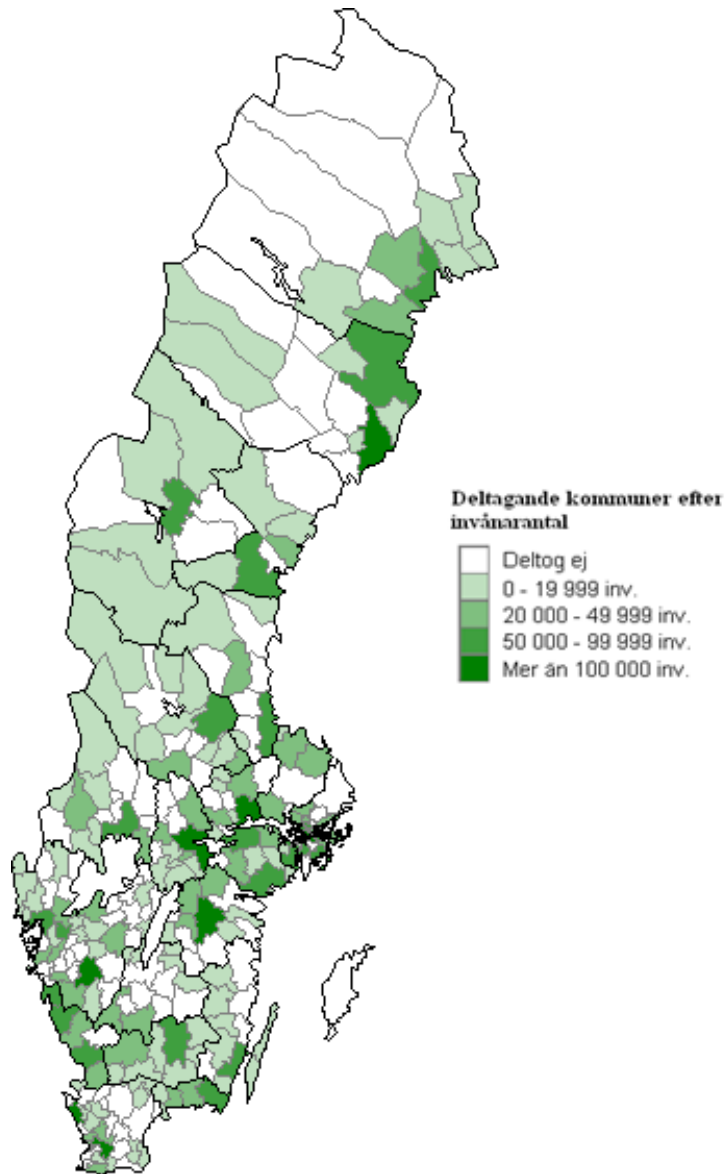




Rådet för främjande
av kommunala analyser



KVALITETSNYCKELTAL FÖR ÄLDREOMSORGEN 2011

Resultat för brukarnära indikatorer inom hemtjänst och
särskilt boende

Förord

Denna rapport är en sammanställning av de resultat avseende vård och omsorg om äldre som 179 svenska kommuner redovisat i Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) under hösten 2011 och tidiga 2012. Nyckeltalen samlas under benämningen *Kvalitet i hemtjänst/särskilt boende*. Syftet med undersökningen är att ge landets kommuner möjlighet att jämföra sin verksamhet med andras. Resultaten kompletterar den bild av verksamhetens kvalitet som erhålls från övriga utvecklingsprojekt som rör kvalitetsmätning i äldreomsorgen, som t.ex. Socialstyrelsens *Äldreguide* och nationella brukarundersökningar, och Socialstyrelsens och SKL:s *Öppna jämförelser - Vård och omsorg om äldre*.

Nyckeltalen utgår ifrån det utvecklingsarbete som drygt 100 kommuner bedrev inom ramen för det nationella Jämförelseprojektet 2007-2010. Ett kännetecken för dessa indikatorer är att de på ett annat sätt än traditionella statistiska nyckeltal fångar information som är relevant utifrån brukarens, den äldres, perspektiv. Den första redovisningen baserad på dessa nyckeltal gjordes 2009/2010, och en jämförelse av resultaten för de kommuner som tagit fram uppgifterna tre år i rad visar att en förbättring skett sedan den föregående mätningen för de allra flesta måtten.

I denna rapport presenteras genomsnittliga resultat för alla deltagande kommuner. Kommunernas enskilda resultat redovisas inte i rapporten men finns tillgängliga online i Kommun- och landstingsdatabasen (www.kolada.se). Ett särskilt tack riktas till Hjo och Älmhult vars resultat vi fått medgivande att lyfta fram i exempel på hur man kan redovisa nyckeltalen i den enskilda kommunen.

Rapporten är sammanställd av Johan Gjersvold och Gustav Sillfors på RKA:s kansli.

Stockholm, april 2012

Anders Norrlid

Rådet för främjande av kommunala analyser

Innehållsförteckning

Förord	2
Sammanfattning	4
1 Inledning.....	5
2 Mått- och metodbeskrivning	6
2.1 Förändringar mot föregående år.....	7
2.2 Användarråd.....	7
2.3 Koppling till Socialtjänstlagen.....	8
3 Kvalitetsnyckeltal för hemtjänsten.....	9
3.1 Leva och bo självständigt.....	9
3.2 Under trygga förhållanden	13
3.3 Aktiv och meningsfull tillvaro	16
4 Kvalitetsnyckeltal för särskilt boende	19
4.1 Leva och bo självständigt.....	19
4.2 Under trygga förhållanden	20
4.3 Aktiv och meningsfull tillvaro	22
5 Jämförelse mot föregående år	23
5.1 Hemtjänst	23
5.2 Särskilt boende.....	27
6 Exempel på redovisning för enskilda kommuner.....	29
6.1 Hjo (hemtjänst)	29
6.2 Älmhult (särskilt boende)	32
Bilaga 1: Lista över samtliga nyckeltal i mätningen	34
Bilaga 2: Deltagande kommuner.....	38

Sammanfattning

Enligt Socialtjänstlagen ska socialtjänsten främja de äldres möjligheter att *leva och bo självständigt, under trygga förhållanden*, och att ha en *aktiv och meningsfull tillvaro*. I denna rapport beskrivs, utifrån en frivillig redovisning av kvalitet i vård och omsorg om äldre, hur det ser ut i 179 av landets kommuner. Över 90 kommuner har genomfört undersökningen tre år i rad, vilket medger en uppföljning av utvecklingen över tid i dessa kommuner. Resultaten sammanfattas mycket kortfattat här:

Resultat från 179 kommuner 2011

Leva och bo självständigt

Genomgående är resultaten för de mått som beskriver hur äldreomsorgen främjar de äldres förmåga att leva och bo självständigt goda, för både hemtjänst och särskilt boende.

Under trygga förhållanden

Resultaten för hemtjänsten visar på en god verksamhet, med viss utvecklingspotential. För särskilt boende kan tillgängligheten – en viktig förutsättning för trygghet – förbättras i många kommuner.

Aktiv och meningsfull tillvaro

Möjligheten till en aktiv och meningsfull tillvaro tycks, av de använda måtten att döma, ges en lägre prioritet än de andra områdena. Detta gäller i synnerhet på de särskilda boendena.

Läs mer i avsnitt 3 och 4.

Förändring 2009-2011 i över 90 kommuner

Leva och bo självständigt

Resultaten är överlag något bättre år för år 2009-2011 i de kommuner som redovisat samtliga år, i både hemtjänst och särskilt boende.

Under trygga förhållanden

För hemtjänsten noteras en viss nedgång i möjligheten att välja personal som talar hemtjänsttagarens språk och kunna välja man/kvinna för personlig hygien och i särskilt boende noteras marginella förbättringar mellan åren.

Aktiv och meningsfull tillvaro

Kommunernas resultat på nyckeltal avseende *aktiv och meningsfull tillvaro* i hemtjänst förbättras varje år. I särskilt boende sker en förbättring till 2010, 2011 ligger resultaten kvar på samma nivå.

Läs mer i avsnitt 5.

1 Inledning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) bjöd under juni månad 2011 in landets samtliga kommuner att för tredje året i rad ta fram och redovisa kvalitetsnyckeltal för äldreomsorgen i Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) på www.kolada.se. Nyckeltalen bygger vidare på det utvecklingsarbete som bedrevs av ett stort antal kommuner inom ramen för det nationella Jämförelseprojektet 2007-2010 (se www.skl.se/jamforelse för mer information).

Målsättningen har varit att fånga in brukarnära kvalitetsindikatorer som kan komplettera andra kvalitetsmätningar inom äldreomsorgen som t.ex. Socialstyrelsens *Äldreguide* och nationella brukarundersökningar samt Socialstyrelsens och SKL:s *Öppna jämförelser*. Kommunerna har själva och på frivillig basis samlat in statistiken och publicerat den i Kolada, via databasens inmatningsfunktion.

Av tabell 1 nedan kan vi utläsa att de 179 kommuner som har publicerat resultat inte skiljer sig nämnvärt i fråga om utvalda strukturella nyckeltal - genomsnittligt antal invånare, skattekraft och andel äldre - gentemot riket. Kommunerna är dessutom väl spridda geografiskt över landet som vi ser i kartan på rapportens framsida. Det är således en förhållandevis representativ grupp av landets totalt 290 kommuner vars resultat ligger till grund för resultatredovisningen som följer i kommande avsnitt.

Tabell 1: Bakgrundsfakta	Kommuner som publicerat	Alla kommuner i riket
Antal kommuner	179	290
Totalt antal invånare	6 149 326	9 482 855
Genomsnittligt antal invånare	34 354	32 700
Skattekraft, kr/inv	164 340	163 673
Invånare 65+, andel (%)	21,6	21,8

I denna rapport beskrivs resultaten för de 179 kommuner som publicerat sina resultat under hösten 2011 och tidiga 2012. I kapitel två ges en översiktlig mått- och metodbeskrivning. I kapitel tre och fyra redovisas de deltagande kommunernas aggregerade resultat, för hemtjänst respektive särskilt boende. I kapitel fem jämförs resultaten mellan 2010 och 2011 samt 2009, 2010 och 2011 för de kommuner som redovisat resultat för åren, för att se om några förändringar skett över tid. I kapitel sex presenteras slutligen några förslag och exempel på hur man i den enskilda kommunen kan sammanställa och jämföra sina resultat.

Samtliga resultat i undersökningen som denna rapport bygger på är framtagna och publicerade i Kolada av kommunerna själva utan kvalitetsgranskning från RKA. Kommunerna har själva gjort bedömningen att resultaten håller tillräckligt god kvalitet för publicering. Resultaten för samtliga deltagande kommuner hittar du i Kolada, via *Färdiga presentationer* eller via *Särskilda nyckeltalssamlingar – kommun* i databasens frisök-funktion.

2 Mått- och metodbeskrivning

Den primära perioden för insamling och publicering av resultat i Kolada var september till november månad 2011, men någon exakt deadline för kommunerna att publicera sina resultat har inte satts. Successiv publicering av resultat är och har varit möjlig, vilket innebär att nya data kan ha kommit in, och gamla ha uppdaterats, efter det att vi tagit fram och illustrerat resultaten i denna rapport. Samtliga resultat som redovisas i rapporten gäller för verksamhetsåret 2011. Kommunerna har uppmanats att ta fram uppgifter som avser verksamhet i både egen och enskild (privat) regi.

Hemtjänst

Hemtjänstdelen i undersökningen består av 19 nyckeltal.

Av de 19 nyckeltalen är 17 svarsalternativsfrågor om utbud och omfattning som besvaras utifrån riktlinjerna för kommunens hemtjänst och avser normalfallet/grundnivån. För vissa nyckeltal finns två svarsalternativ i form av om en viss tjänst erbjuds eller inte. För andra nyckeltal finns tre eller fyra nivåer som t.ex. anger hur mycket som ingår i en tjänst eller hur ofta en tjänst erbjuds. Naturligtvis kan avvikelser från riktlinjen förekomma i alla kommuner mot bakgrund av olika behov och önskemål från brukarna. Nyckeltalen är också av kvalitativ karaktär snarare än traditionell kvantitativ statistik. Kommunerna utför alltså ingen egentlig mätning utan anger det svarsalternativ som bäst överensstämmer med verksamhetens riktlinjer. Riktlinjerna utgör kommunens operationalisering av ambitionsnivå och inriktning för verksamheten, och kan sägas utgöra en beskrivning av kommunens åtagande i förhållande till de äldre som är berättigade till hemtjänst.

De resterande två nyckeltalen i hemtjänstdelen handlar om personalkontinuitet och utgår från en faktisk mätning av antalet olika personal som en genomsnittlig hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod. Resultatet redovisas som medelvärde respektive median. Ju färre personal, desto högre är kontinuiteten. Mätningen avser hemtjänsttagare, 65 år och äldre, med minst två insatser dagligen. Samtliga kommunens brukare enligt ovanstående kriterier ingår i mätningen men om antalet brukare är väldigt stort, 150 personer eller fler, så har urval kunnat göras. Mätningen utfördes av kommunerna under valfri 14-dagarsperiod. Hemsjukvårdspersonal har inte räknats in.

Särskilt boende

Den andra delen av undersökningen består av 13 nyckeltal för särskilt boende.

Av dessa baseras 11 stycken på frågor riktade till enhetscheferna på samtliga särskilda boenden i kommunen, oavsett regi. Servicehusboenden och korttidsboenden ingår inte. Frågorna har tydligt brukarfokus och är av typen ”erbjuds de äldre...” där erbjudandet kan bestå i exempelvis organiserade gemensamma aktiviteter eller att själv välja tid för nattvila. Boendets svar gäller för samtliga boendeplatser på enheten, dvs. för ett positivt svar på frågan ska enhetens samtliga äldre kunna erbjudas det som efterfrågas i frågan. Alla insatser är dock inte möjliga att nyttja för alla äldre, och alla äldre har inte heller samma önskemål, vilket inte utgör hinder för ett positivt svar. Svaret ”ja” anges alltså då alla på boendet som kan och vill erbjuds insatsen. Resultaten för

boendena i kommunen har sedan räknats ihop efter viktning med antal platser per särskilt boende, och redovisas som andel (%) boendeplatser i kommunen som erbjuder respektive möjlighet. Det är viktigt att tänka på att samtliga frågor utgår från på förhand uppsatta kriterier för vad som ger ett positivt svar. Med andra kriterier skulle kommunerna kunnat få ett annat resultat.

Förutom kartläggningen av de särskilda boendenas kvalitet har kommunerna också genomfört en mätning av väntetiden till särskilt boende. Resultatet redovisas i form av medelvärde och median. Väntetiden för varje brukare som för första gången erbjudits plats i särskilt boende under året har mätts som antal dagar från ansökan om plats i särskilt boende till erbjudet inflyttningsdatum. Erbjudet inflyttningsdatum är det datum då den äldre enligt kommunens erbjudande har möjlighet att flytta in på ett särskilt boende, oavsett om den äldre sedan väljer att flytta in eller inte.

2.1 Förändringar mot föregående år

Kriteriet att den sociala dagverksamheten ska vara biståndsbedömd är borttagen ur nyckeltalet om hemtjänsttagaren erbjuds social dagverksamhet.

Mätperioden för väntetid till särskilt boende har ändrats från att tidigare avse hela föregående året till att nu gälla första halvåret innevarande år.

Nyckeltalet om sammanboende maka/make i särskilt boende är helt nytt för årets mätning.

2.2 Användarråd

Ett användarråd har inrättats för äldreomsorgens nyckeltal och består av en grupp med 8 representanter från kommuner, 1 representant från Socialstyrelsen samt 1 representant från Sveriges kommuner och landsting. Rådets uppgift är att lämna förslag på justeringar av befintliga nyckeltal, ta bort nyckeltal som inte längre än intressanta eller inte fungerar samt att föreslå nya nyckeltal. Rådet har sammanträtt för första gången under tidiga 2012 och lämnat förslag på ändringar till Koladas expertgrupp. Vilka förändringarna är kommer att framgå i anvisningar för mätningen hösten 2012.

2.3 Koppling till Socialtjänstlagen

En kvalitetsredovisning för äldreomsorgen bör ha en tydlig koppling till äldreomsorgens uppdrag.

Socialtjänstlag (2001:453)

5 kap. Särskilda bestämmelser för olika grupper

Äldre människor

4 § Socialnämnden skall verka för att äldre människor får möjlighet att *leva och bo självständigt under trygga förhållanden* och ha en *aktiv och meningsfull tillvaro* i gemenskap med andra.

[vår kursivering]

Ovanstående utdrag från Socialtjänstlagen kan sägas vara kärnan i äldreomsorgens uppdrag: *leva och bo självständigt, under trygga förhållanden*, och ha en *aktiv och meningsfull tillvaro*. Nyckeltalen i denna undersökning knyter på ett naturligt sätt an till uppdraget kommunerna fått att förvalta, och vi har valt att redovisa nyckeltalsresultaten utifrån dessa tre områden.

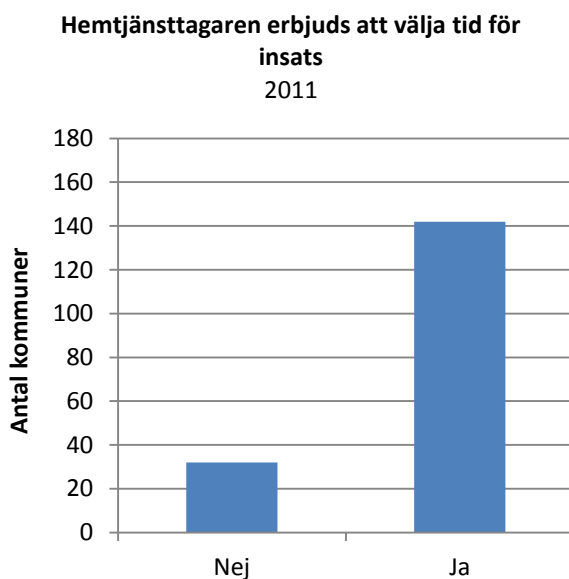
3 Kvalitetsnyckeltal för hemtjänsten

Resultaten nedan redovisas per uppföljningsområdena *leva och bo självständigt*, *under trygga förhållanden* och *aktiv och meningsfull tillvaro*. Svaren bygger på vad som ingår i kommunens riktlinjer, eller utgör praxis i kommunen.

3.1 Leva och bo självständigt

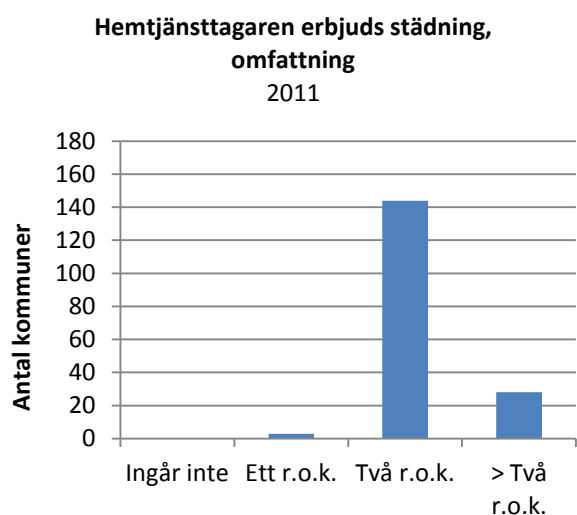
Under området *leva och bo självständigt* återfinns åtta nyckeltal, som samtliga besvaras utifrån kommunernas riktlinjer för hemtjänsten. De beskriver sådan omsorg och service som den äldre kan tänkas behöva för att klara av att bo kvar hemma i sin egen bostad.

En viktig kvalitetsfaktor är möjligheten att välja vid vilken tid de beviljade insatserna utförs. Sådan möjlighet finns i 142 av 174 kommuner, dvs. lite drygt 80 procent av kommunerna. I 32 kommuner är det istället andra faktorer, som t.ex. personalens schemaläggning, som styr när insatserna utförs.

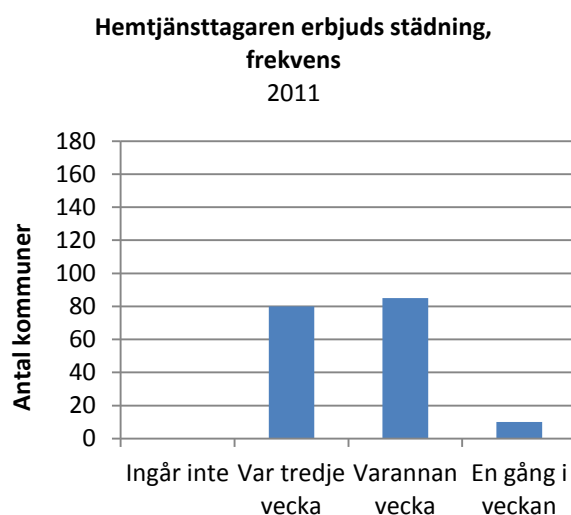


Figur 1

Hur många rum som städas av hemtjänsten och hur ofta städningen utförs i de deltagande kommunerna visas i de två diagrammen nedan. Städningen ingår i samtliga kommuners hemtjänstutbud men omfattning och frekvens skiljer sig åt. I de allra flesta kommuner, 144 st., så är städning av två rum och kök standard, medan nära 30 kommuner städar fler än två r.o.k.

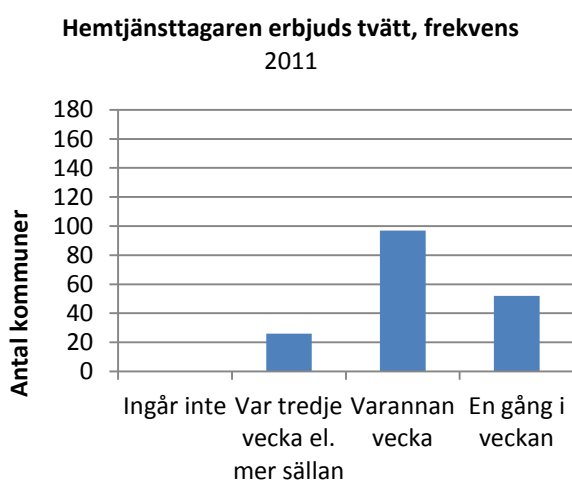


Figur 2



Figur 3

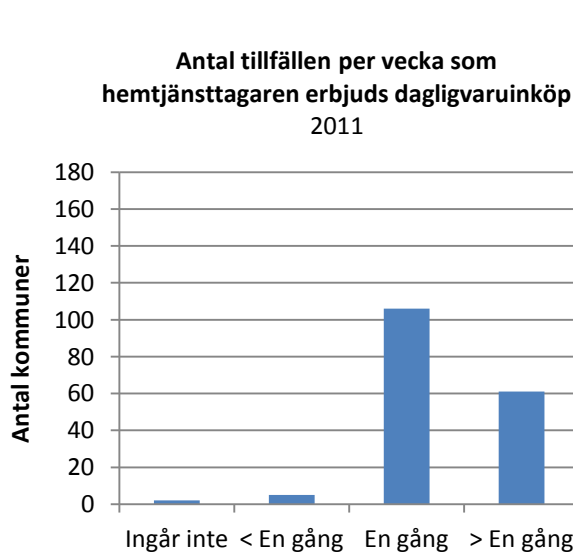
Städning medges oftast var tredje eller varannan vecka. I tio kommuner erbjuder man städning en gång i veckan som standard.



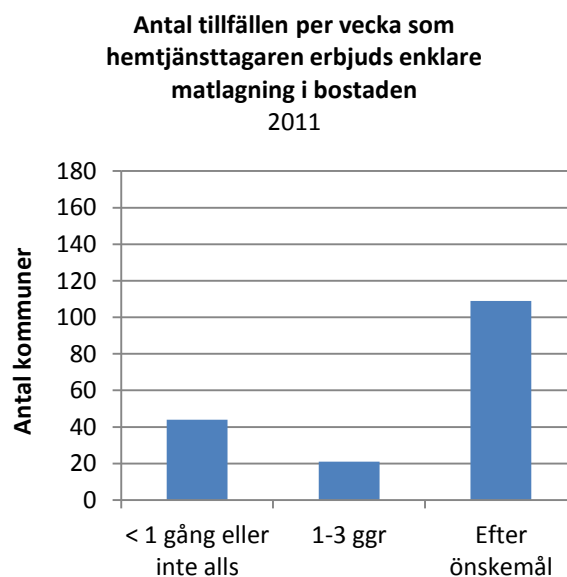
Figur 4

Tvätt erbjuds generellt sett något oftare än städning. I 149 av 175 kommuner erbjuds tvätt en gång i veckan eller varannan vecka.

I de flesta kommuner erbjuds de äldre leverans av färdiga matlådor. Mat lagad i hemmet är kostsamt, samtidigt som även enklare mat som är nylagad ofta har en annan smak än den färdiglagade maten. Många kommuner erbjuder enklare matlagning i den äldres bostad i någon utsträckning, och i 109 av 174 kommuner som redovisat sina resultat kan detta erbjudas efter önskemål.



Figur 5

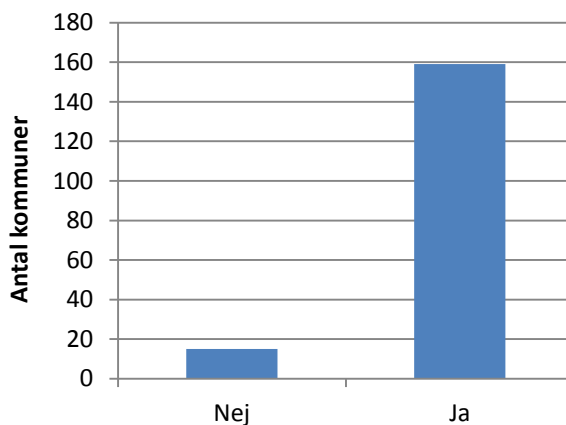


Figur 6

En annan kvalitetsfaktor är möjligheten att ha färskvaror, som t.ex. mjölk, grönsaker och frukt, hemma. Hur ofta man kan få hjälp med dagligvaruinköp styr den äldres möjlighet att dagligen ha tillgång till färskvaror. En gång i veckan måste ses som ett minimum för att alltid kunna ha färskvaror hemma, ett villkor som också är uppfyllt i 167 av 174 deltagande kommuner. I avsnitt 3.3 kommer vi se i vilken utsträckning kommunerna låter den äldre följa med vid inköpen, vilket belyser hur verksamheten främjar ett aktivt liv för den äldre.

Personlig hygien är en viktig faktor på välbefinnande och självkänsla.

Hemtjänsttagaren erbjuds dusch mer än en gång per vecka
2011

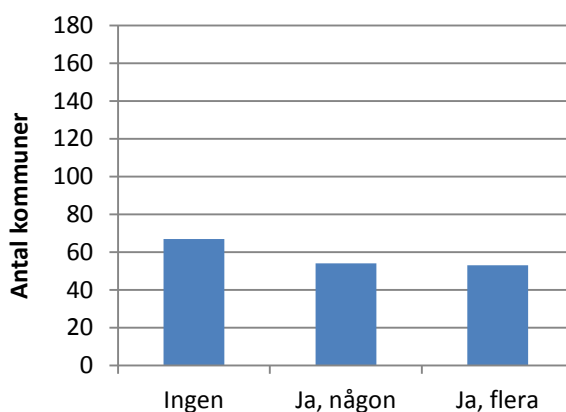


Figur 7

I 159 av kommunerna ska man enligt riktlinje kunna få hjälp med dusch mer än en gång per vecka, om man så önskar. Endast i 15 kommuner är svaret nej på denna fråga.

Variationen är stor mellan kommunerna på hur stor vikt som läggs på rena ”yttre” servicetjänster.

Hemtjänsttagaren erbjuds service som t.ex. gräsklippning, snöskottning eller fixartjänst
2011



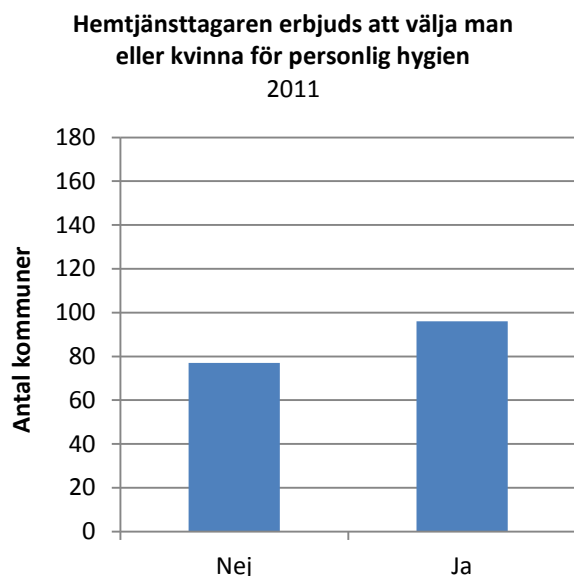
Figur 8

I 54 kommuner erbjuds någon av servicetjänsterna gräsklippning/snöskottning/fixartjänst. Nästan lika många, 53 kommuner, erbjuder flera av dessa medan 67 kommuner inte alls erbjuder dessa tjänster.

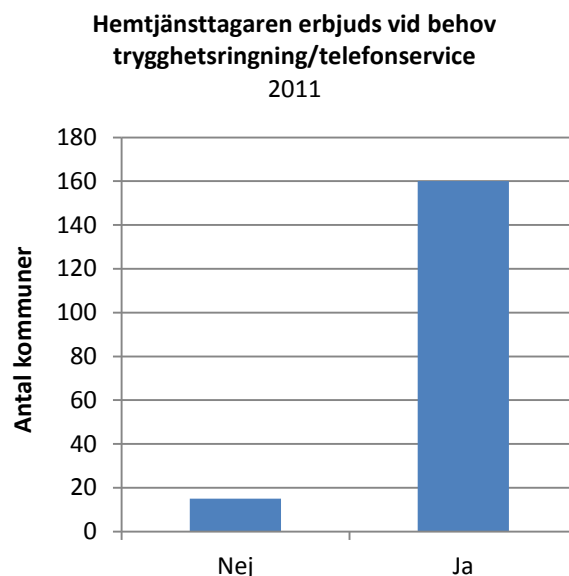
3.2 Under trygga förhållanden

För de nyckeltal som redovisas under området *trygga förhållanden* är resultaten mer spridda än vad som gäller *leva och bo självständigt*. Det är ganska vanligt att hemtjänsttagaren inte kan välja mellan man och kvinna för hjälp med personlig hygien, eller få hjälp av personal som talar det egna språket. Det finns också kommuner där det genomsnittliga antalet personal en hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod är högt.

Trygghet kan ha skiftande utseende beroende på bl.a. individ, erfarenhet och omgivning. Här lyfts några objektiva aspekter på trygghet fram. Dessa ger en kompletterande bild till individens subjektiva upplevelse av trygghet, som finns i exempelvis Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar inom hemtjänsten.



Figur 9

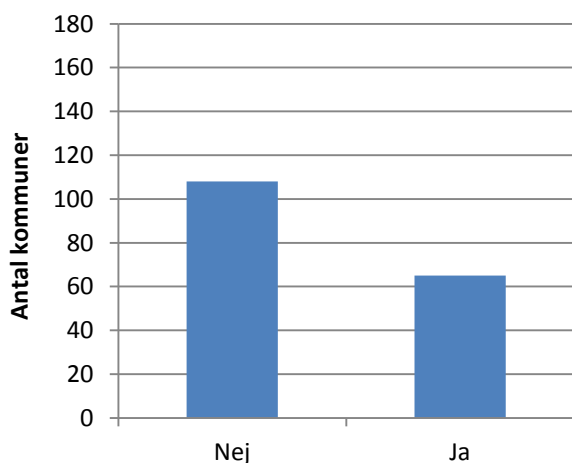


Figur 10

Att kunna välja mellan man eller kvinna för hjälp med den personliga hygien är en viktig trygghetsfaktor för många. I 96 av de 173 kommuner som har svarat på frågan har brukarna den valfriheten.

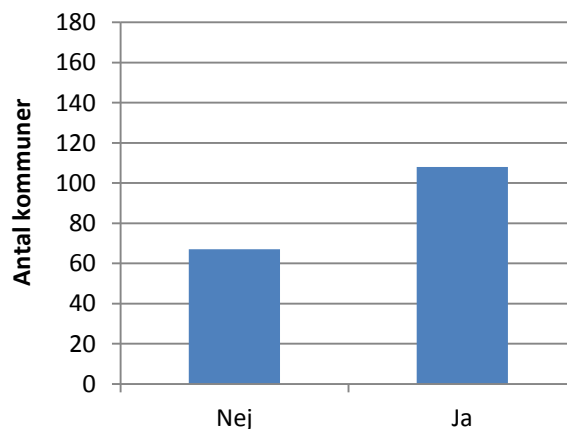
Trygghetsringning/telefonservice (hemtjänsttagaren kontaktas med jämna mellanrum för att kontrollera att allt står rätt till) erbjuds i hela 160 av 175 kommuner.

**Hemtjänsttagaren erbjuds välja personal
som talar hemtjänsttagarens språk
2011**



Figur 11

**Hemtjänsttagaren med syn- och
hörselskada med behov erbjuds stöd och
rådgivning
2011**

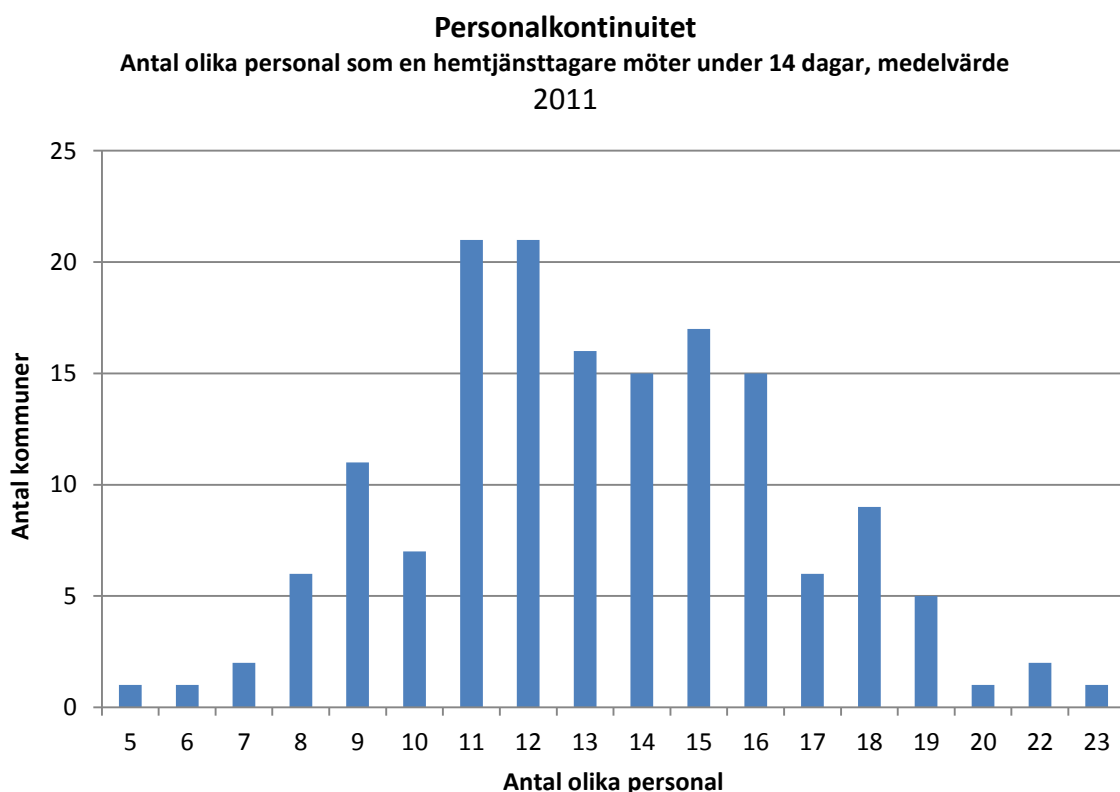


Figur 12

Möjlighet att kunna välja personal som talar ens eget språk finns i 65 kommuner medan 108 kommuner inte erbjuder detta. Till en del kan detta avspegla skillnader i behov mellan olika kommuner. Detta bekräftas av att andelen utrikes födda är högre i de kommuner som erbjuder personal som talar hemtjänsttagarens språk än i de kommuner som inte gör det, med 16,9 % respektive 12,3 % utrikes födda i de två grupperna.

I 108 kommuner erbjuds stöd och rådgivning till syn- och hörselskadade medan det för 67 kommuner inte ingår i hemtjänstens utbud.

Att ha en hög kontinuitet på den personal som kommer hem och hjälper till i hemmet ger för många en känsla av trygghet. Resultaten i diagrammet nedan visar hur många olika personal som besöker den genomsnittliga hemtjänsttagaren över en fjortondagarsperiod (avser hemtjänsttagare med minst två dagliga insatser från hemtjänsten). Mätningen görs dagtid och inbegriper ej hälso- och sjukvårdspersonal.



Figur 13

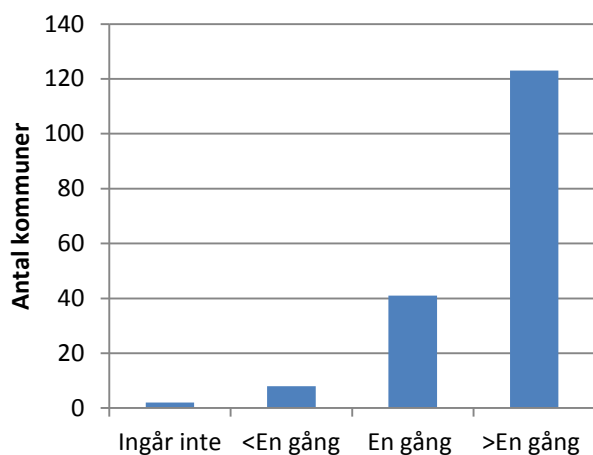
Beroende på kommun möter hemtjänsttagaren i genomsnitt mellan 5 och 23 olika personal. Färre än 8 och fler än 19 personal under 14 dagar är ovanligt. Medelvärdet för de 157 kommuner som genomfört mätningen 2011 var 13 olika personal under de fjorton dagarna.

3.3 Aktiv och meningsfull tillvaro

Undersökningen innehåller fem nyckeltal som beskriver olika sätt som hemtjänsten kan arbeta för att hjälpa de äldre till en *aktiv och meningsfull tillvaro*. Resultaten utgår från vad som ingår i kommunens biståndsbeslut, eller utgör praxis vid utformningen av hemtjänsten för varje brukare.

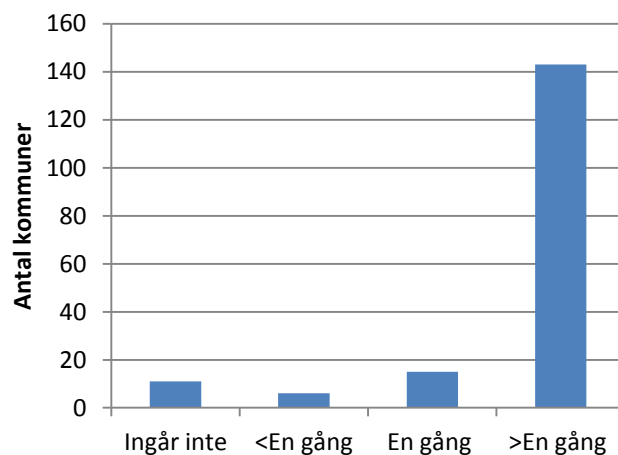
Att kunna ta sig till olika aktiviteter utanför hemmet bör vara en självklarhet för alla som så önskar, liksom att komma ut på promenader.

Antal tillfällen per vecka hemtjänsten ger promenader
2011



Figur 15

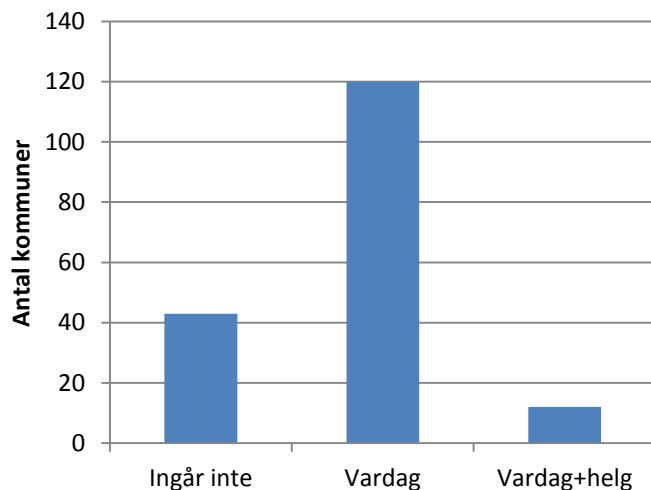
Antal tillfällen per månad hemtjänsten ger ledsagarservice
2011



Figur 14

Ledsagarservice mer än en gång i månaden är standard i de flesta kommuner. Enkla promenader en gång i veckan eller mer är också vanligt. Många kommuner erbjuder dagverksamhet för äldre inom hemtjänsten utan att detta ingår i biståndsbeslutet.

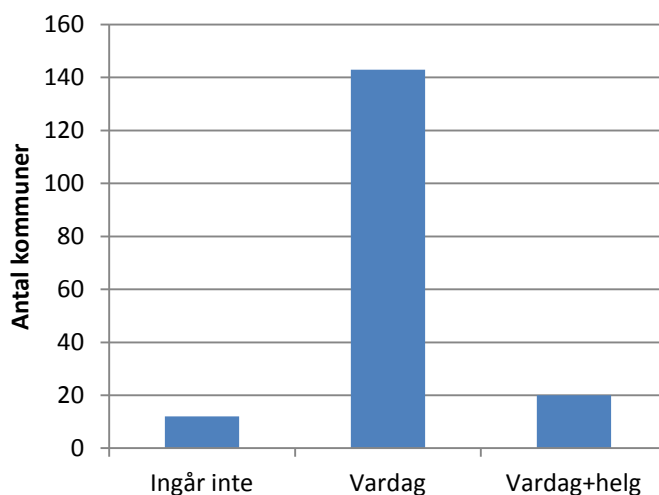
**Hemtjänsten erbjuder social dagverksamhet
2011**



Figur 16

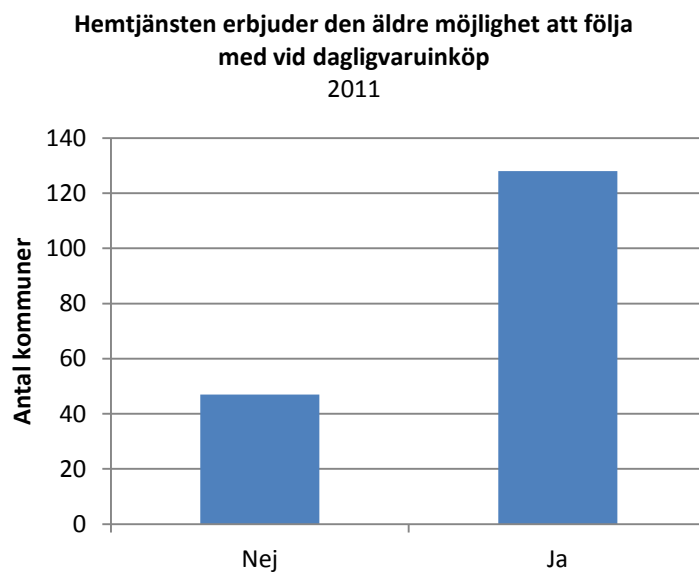
Social dagverksamhet på vardagar ingår i de flesta kommuner, men inte alls i ca 40 kommuner. Bara ett fåtal kommuner har social dagverksamhet både vardag och helg.

**Hemtjänsten erbjuder demensverksamhet
2011**



Figur 17

Avseende demensverksamheten så anger 12 kommuner att det inte ingår i biståndsbeslutet.



Figur 18

Ett enkelt sätt att erbjuda de äldre ett aktivt liv är att erbjuda de som vill möjlighet att följa med vid dagligvaruinköp. I 47 kommuner utnyttjas inte denna möjlighet.

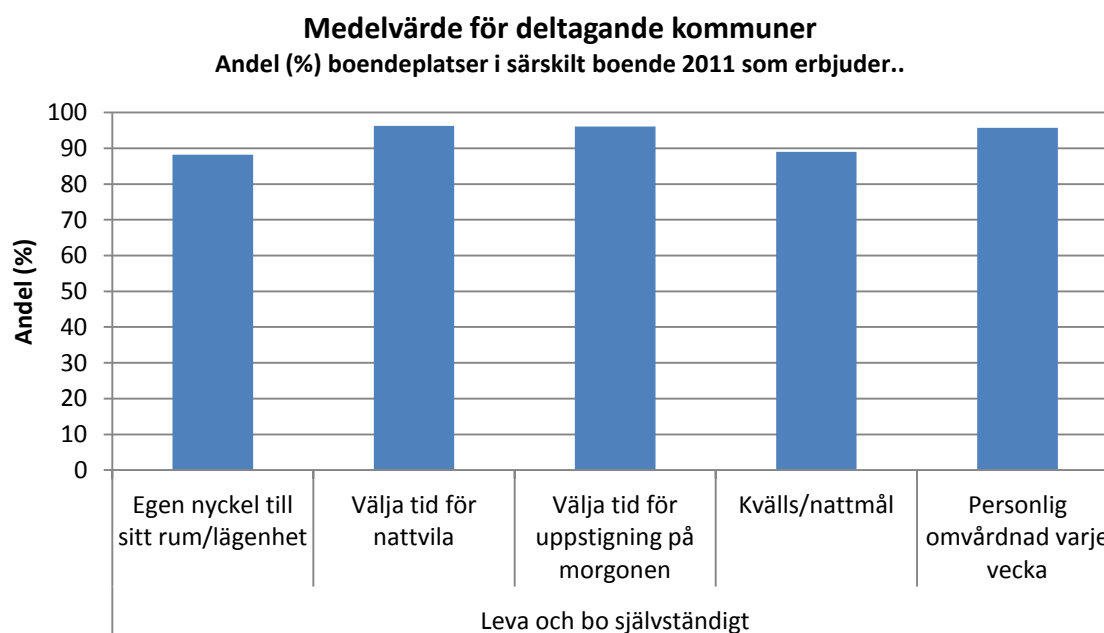
4 Kvalitetsnyckeltal för särskilt boende

Precis som för hemtjänstnyckeltalen redovisas nyckeltalen för särskilt boende för områdena; *leva och bo självständigt, under trygga förhållanden* samt *aktiv och meningsfull tillvaro*.

Resultaten i figur 19-22 nedan bygger på svar på frågor som har ställts till enhetscheferna. Resultaten omfattar enheter i både egen och enskild (privat) regi.

4.1 Leva och bo självständigt

Resultaten under *leva och bo självständigt* kan vid ett första påseende betraktas som goda, med jakande svar för ca 90 % av boendeplatserna i den genomsnittliga kommunen. Man kan möjligen tycka att 100 % borde gälla för många eller de flesta måtten, t.ex. möjligheten att få ett enkelt mål före läggdags, eller att själva välja tid att gå upp eller gå och lägga sig.

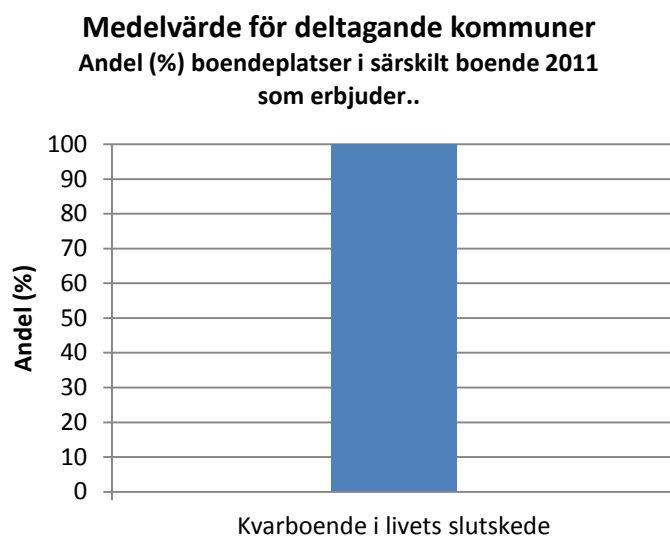


Figur 19

Generellt sätt ligger resultaten på en hög nivå på detta område, i 3 av 5 fall ligger resultaten på 90 % eller högre. Att drygt 90 % av de äldre erbjuds kvälls/nattmål kan tyckas vara bra men hur är det för de 10 % äldre som inte erbjuds något att äta på kvällen?

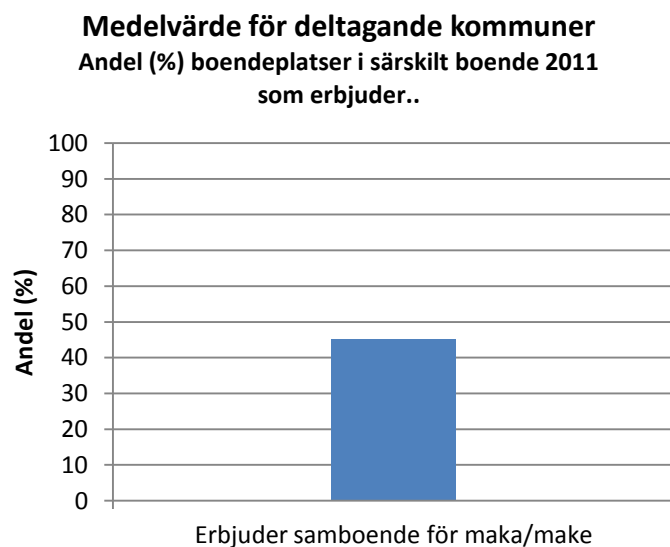
4.2 Under trygga förhållanden

För området *under trygga förhållanden* återfinns tre mått. Nära 100 % av boendeplatserna erbjuder kvarboende i livets slutskede. I 45 % av vårdplatserna erbjuds samboende för maka/make. Väntetiden till särskilt boende är också ett mått på förmågan att skapa trygghet för de äldre.



Figur 20

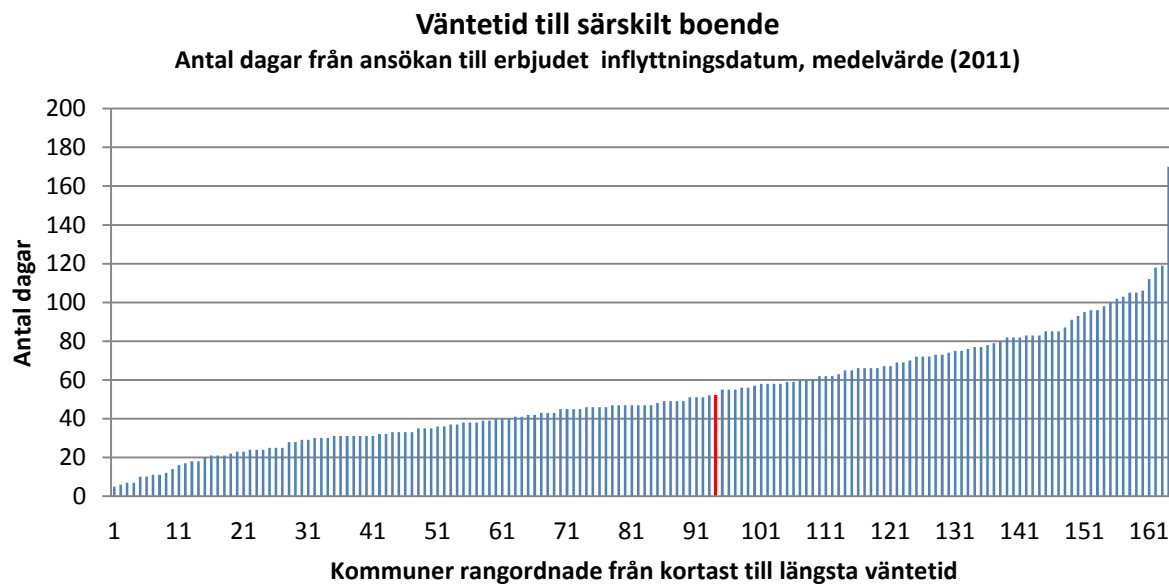
Även om alla äldreboenden erbjuder kvarboende i livets slutskede så vet vi att många äldre dör i akut sjukdom på sjukhus.



Figur 21

Endast 45 % av vårdplatserna erbjuder samboende för maka/make.

Väntetiden till en plats på särskilt boende är en trygghetsfaktor för den äldre som är i behov av men ännu inte fått någon plats.

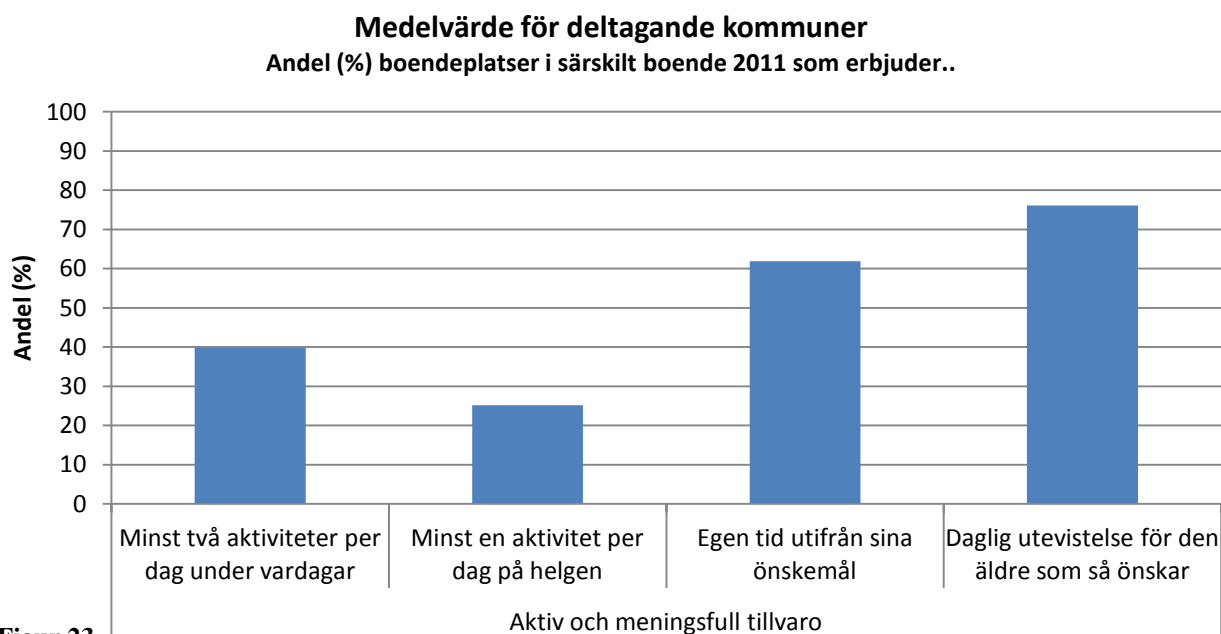


Figur 22

Ovan redovisas genomsnittlig väntetid till särskilt boende för var och en av de 165 kommuner som genomfört mätningen. Medelvärdet för de 165 kommunerna är 53 dagar.

4.3 Aktiv och meningsfull tillvaro

Det tredje området, *aktiv och meningsfull tillvaro*, är ett område där utvecklingsutrymmet är stort. Möjligheten för aktiviteter på vardagar och helger är relativt låga, men möjligheten till daglig utevistelse är högre.



Figur 23

”Det händer inte så mycket på hemmet”. På detta område finns förbättringspotential.

5 Jämförelse mot föregående år

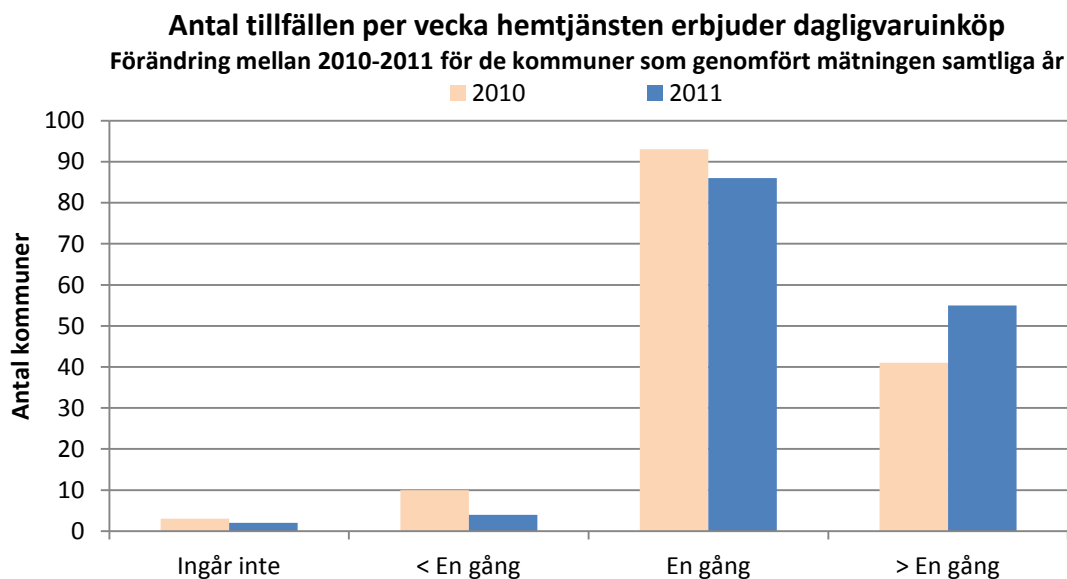
Ett stort antal kommuner har nu tagit fram resultat på de nyckeltal som beskrivits i föregående två kapitel under åren 2009, 2010 och 2011. Därmed kan utvecklingen mellan de tre åren, i dessa kommuner, beskrivas. De diagram och tabeller som redovisas i detta kapitel gällande hemtjänst är baserade på kommuner som redovisat både 2010 och 2011. De diagram som avser särskilt boende gäller endast för kommuner som rapporterat alla tre åren med undantag för väntetiden som redovisas för kommuner som rapporterat in detta två eller fler gånger under åren 2008-2011. Kommuner som inte rapporterat enligt dessa premisser tas inte med i detta avsnitt.

5.1 Hemtjänst

Leva och bo självständigt

När det gäller nyckeltalen för *leva och bo självständigt* så har det för 7 av 8 nyckeltal varit fler kommuner som från 2010 till 2011 höjt sin nivå på utbud/omfattning, än som sänkt. Enda undantaget är antal rum som hemtjänsten erbjuder att städa, men denna minskning är förhållandevis liten. Vid förra årets jämförelse mellan 2009 och 2010 så var det även då fler kommuner som höjt sin nivå på utbudet/omfattningen, än de som sänkt. Undantaget var då möjligheten till dusch mer än en gång per vecka. I tabellen nedan redovisas hur många kommuner som sänkt respektive höjt sin nivå, samt nettohöjningen (dvs. antal som höjt minus antal som sänkt). Mellan 145-147 kommuner har svarat på frågorna båda åren.

Tabell 2: Leva och bo självständigt (hemtjänst) Förändring 2010 - 2011	Antal sänkt	Antal höjt	Nettohöjning
Hemtjänsten erbjuder service som t.ex. gräsklippning, snöskottning eller fixartjänst	24	25	1
Antal tillfällen per vecka hemtjänsten ger dagligvaruinköp	15	31	16
Hemtjänstens tvättfrekvens	17	19	2
Hemtjänsten erbjuder möjlighet att välja tid för insats	3	26	23
Antal tillfällen per vecka hemtjänsten kan erbjuda enklare matlagning i den äldres bostad	21	31	10
Antal rum hemtjänsten erbjuder att städa	15	9	-6
Hemtjänstens städningsfrekvens	6	12	6
Hemtjänsten erbjuder möjlighet till dusch mer än en gång per vecka	5	11	6



Figur 24

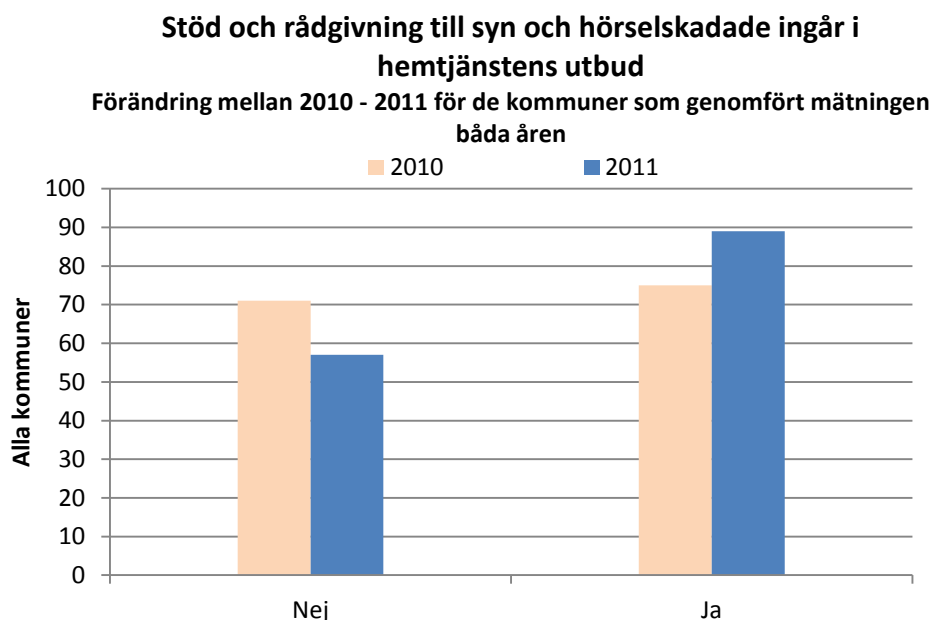
Ett av de nyckeltal där många ökat sin nivå är antal tillfällen för dagligvaruinköp per vecka. I ovanstående diagram illustreras hur kommunernas nivåer förändrats mellan åren avseende dagligvaruinköp.

Under trygga förhållanden

På två av fyra nyckeltal för området *under trygga förhållanden* har nivåerna höjts i fler kommuner än de sänkts. Möjlighet till att välja personal som talar hemtjänsttagarens språk samt möjlighet att välja man/kvinna för personlig hygien har minskat något i omfattning. Vid förra årets jämförelse så hade trygghetsringningen minskat i omfattning medan de andra nyckeltalen ökat.

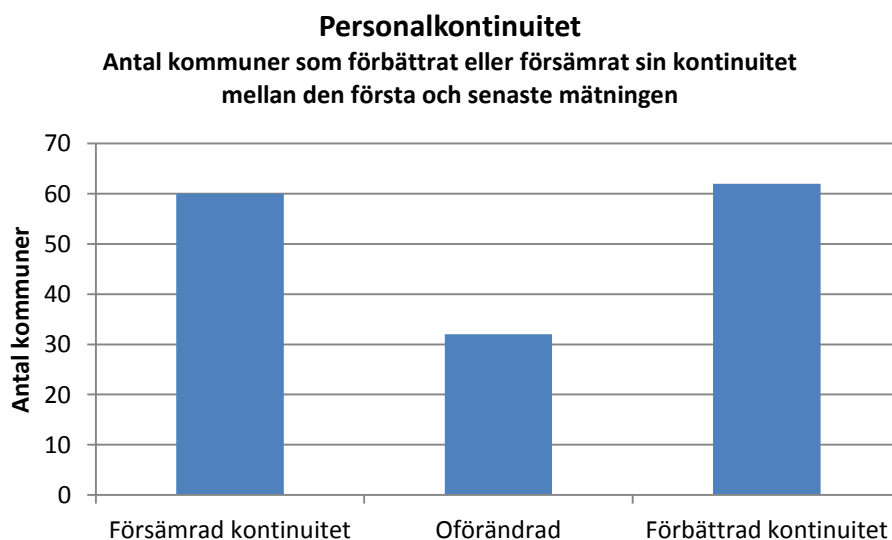
	Antal sänkt	Antal höjt	Nettohöjning
Tabell 3: Under trygga förhållanden (hemtjänst) Förändring 2010 - 2011			
Hemtjänsten erbjuder möjlighet att välja personal som talar hemtjänsttagarens språk	19	18	-1
Hemtjänsten erbjuder möjlighet att välja man/kvinna för personlig hygien	23	16	-7
Stöd och rådgivning till syn och hörselskadade ingår i hemtjänstens utbud	6	20	14
Trygghetsringning/telefonservice ingår i hemtjänstens utbud	0	5	5

De största nettohöjningarna noteras för möjligheten för syn- och hörselskadade att erbjudas stöd och rådgivning. I sex kommuner har möjligheten försvunnit medan det tillkommit i hela tjugo kommuner. Skillnaden i fördelningen mellan åren illustreras i nedanstående diagram. Det är tydligt att antalet kommuner med positivt svar på frågan har ökat markant mellan åren



Figur 25

Personalkontinuiteten är i genomsnitt oförändrad på 13 olika personal alla åren. I den enskilda kommunen kan dock resultatet ha förändrats. I diagrammet nedan ser vi hur många kommuner som förbättrat respektive försämrat sin kontinuitet och hur många som ligger på ett oförändrat resultat mellan deras första och senaste mätning. Ungefär lika många kommuner hamnar i respektive stapel, med en liten övervikt åt förbättrad kontinuitet.

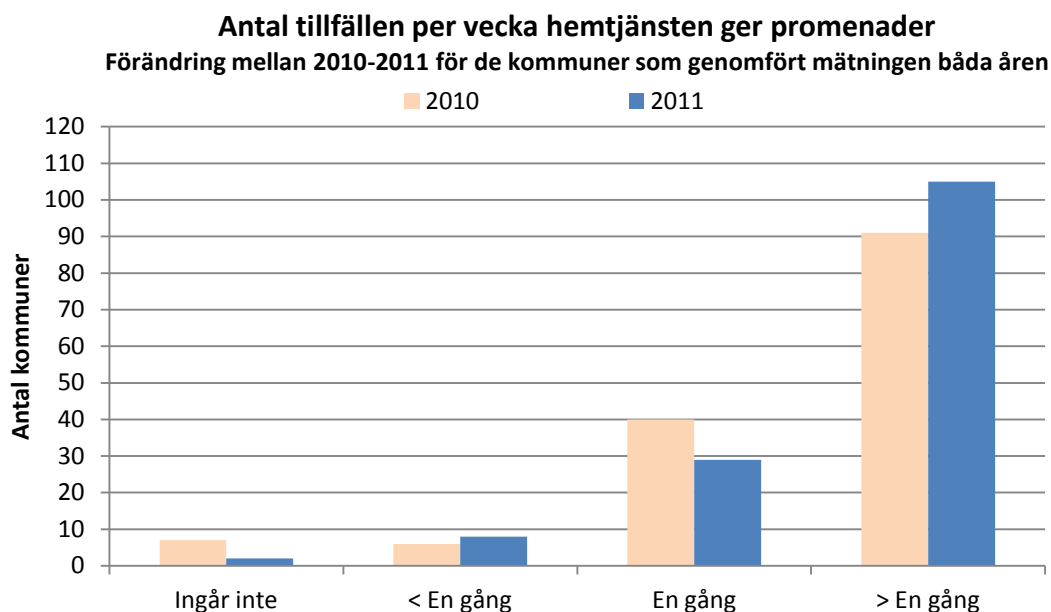


Figur 26

Aktiv och meningsfull tillvaro

För samtliga fem nyckeltal gällande *aktiv och meningsfull tillvaro* så har det skett en nettoökning av nivåerna för åren 2010 -2011 enligt tabell 4. För åren 2009 – 2010 skedde en nettoökning på fyra av fem nyckeltal, antalet kommuner där hemtjänsten erbjöd demensverksamhet minskade då i utsträckning.

Tabell 4: Aktiv och meningsfull tillvaro (hemtjänst) Förändring 2010 - 2011	Antal sänkt	Antal höjt	Nettohöjning
Hemtjänsten erbjuder social dagverksamhet	15	30	15
Antal tillfällen per vecka hemtjänsten ger promenader	15	30	15
Antal tillfällen per månad hemtjänsten ger ledsagarservice	10	16	6
Hemtjänsten erbjuder den äldre möjlighet att följa ned vid dagligvaruinköp	14	18	4
Hemtjänsten erbjuder demensverksamhet	5	17	12



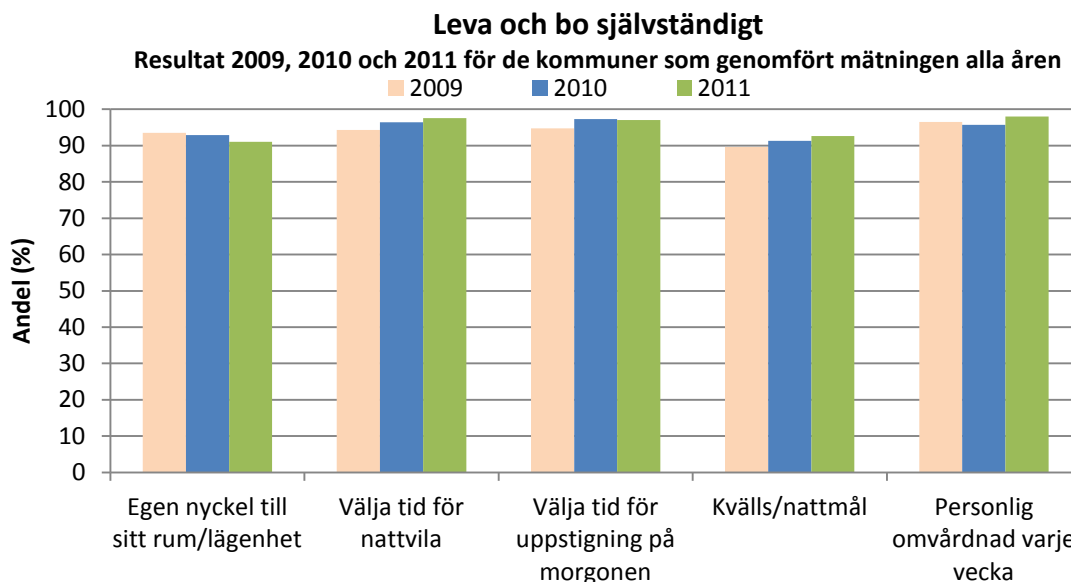
Figur 27

För de 144 kommuner som svarat på frågan om promenader åren 2010 och 2011 så har två av de tre lägre svarsalternativen minskat medan den högsta nivån, mer än en promenad per vecka, ökat från 91 till 105 kommuner.

5.2 Särskilt boende

Leva och bo självständigt

För fyra av nyckeltalen för *leva och bo självständigt* i särskilt boende har kommunernas resultat förbättrats sedan 2009.

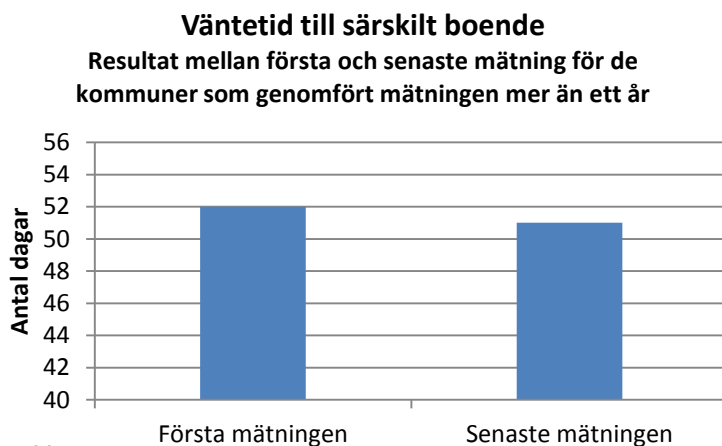


Figur 28

Möjligheten att välja tid för nattvila, få ett enklare kvälls/nattmål samt erbjudas personlig omvårdnad varje vecka har alla ökat med 2 procentenheter från år 2010 till drygt 98, 93 respektive 98 procent. Möjligheten att välja tid för uppstigning på morgonen ligger kvar på 97 procent mellan åren medan för tillgången på egen nyckel noteras en viss försämring från 93 till 91 procent.

Under trygga förhållanden

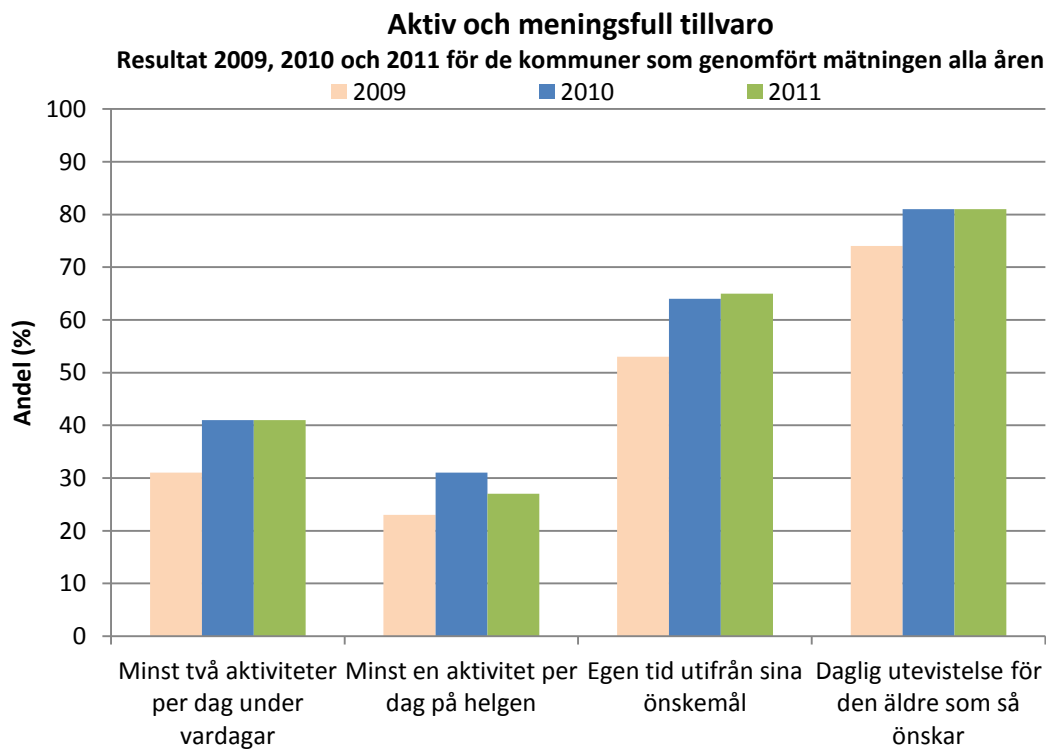
När det gäller trygga förhållanden i särskilt boende så ligger möjligheten till kvarboende i livets slutskede kvar på samma höga nivå som 2009 och 2010, dvs. nästan 100 procent. För väntetiden till särskilt boende så har de kommuner som genomfört mätningen vid flera tillfällen minskat sin väntetid med i genomsnitt en dag, från 52 till 51 dagar.



Figur 29

Aktiv och meningsfull tillvaro.

När det gäller *aktiv och meningsfull tillvaro* har kommungenomsnittet ökat för samtliga nyckeltal sedan 2009. Den stora förbättringen skedde mellan 2009 och 2010 för att sedan ligga kvar på en ganska stabil nivå mellan 2010 och 2011.



Figur 30

För aktiviteter på helger har det t.o.m. skett en liten tillbakagång sedan 2010.

6 Exempel på redovisning för enskilda kommuner

I denna rapport gör vi ingen redovisning av de enskilda kommunernas resultat. Vi betygsätter inte heller resultaten, och *ett* viktigt skäl är att äldreomsorgens uppdrag är att uppfylla kommunens mål. Om kommunen inte anser att t.ex. daglig utevistelse är prioriterat blir det fel att sätta ”underkänt” för att äldreomsorgen inte erbjuder alla den möjligheten. Betygsättningen måste alltså utföras av varje kommun själv.

I detta avsnitt presenteras ett antal förslag på tabeller och diagram som kan åskådliggöra kommunens resultat och hur man ligger till i jämförelse med andra. Dessa förslag ska ses som inspiration för det vidare arbetet med nyckeltalen i kommunen. Samtliga tabeller och diagram illustrerar jämförelser för kommunerna Hjo och Älmhult ställda mot ovägda lägesmått för samtliga deltagande kommuner.

6.1 Hjo (hemtjänst)

För hemtjänstnyckeltalen är alla förutom personalkontinuitetsmåttens kategorivariabler med flera svarsalternativ, snarare än traditionella statistiska mått, så kan det vara svårt att illustrera resultaten i tabeller och diagram. Hur jämför man sig med andra då det inte går att beräkna meningsfulla medelvärden för svarsalternativen?

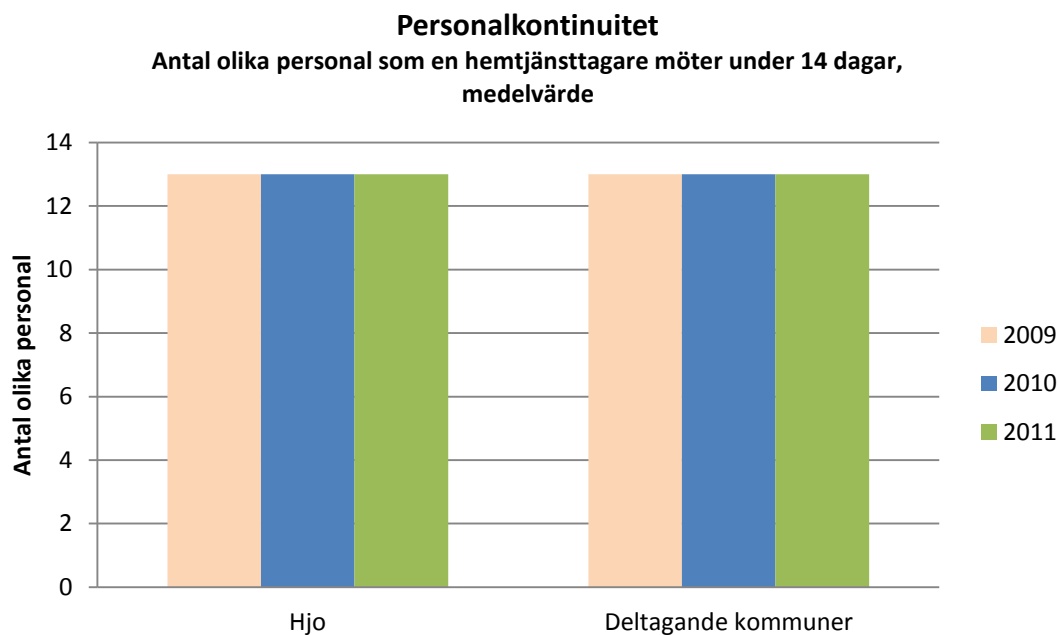
Ett sätt att göra detta är att ta fram det s.k. typvärdet för de kommuner som man vill jämföra sig mot. Med typvärde menas det vanligast förekommande värdet bland alla möjliga värden. Det innebär för våra hemtjänstindikatorer det svarsalternativ som flest kommuner angett. Ett annat lägesmått för att jämföra sig med andra skulle kunna vara medianvärdet.

I nedanstående tabell har vi valt att fortsätta utgå från den indelning av nyckeltalen i grupper som vi använt oss av i resultatredovisningen ovan. Vi jämför kommunernas värde med typvärdet i de deltagande kommunerna och färglägger resultaten utifrån om den egna nivån är lägre (röd), lika hög (gul), eller högre (grön) än den vanligast förekommande nivån. På detta vis får vi en direkt och klar bild av hur hemtjänstens omsorgs- och servicenivå i kommunen jämför sig med övriga kommuner samt i vilka delar man ligger högt eller lågt. Svarsalternativen för omsorgs- och servicenivånyckeltalen är sifferkodade i Kolada och det är dessa siffror som förekommer i tabellen. Förklaring till varje sifferkod står i respektive nyckeltalsnamn.

Kvalitet i hemtjänst, Hjo		Hjo			Typvärde		
		2009	2010	2011	2009	2010	2011
Typvärde = det vanligast förekommande värdet							
Leva och bo självständigt	U. Hemtjänsten erbjuder möjlighet att välja tid för insats (Ja=1/ Nej=0)	1	1	1	1	1	1
	U. Antal rum hemtjänsten erbjuder att städa (>Två r.o.k.=3/ Två r.o.k.=2/ Ett r.o.k.=1/ Ingår inte=0)	3	3	2	2	2	2
	U. Hemtjänstens städningsfrekvens (En gång i veckan=3/ Varannan vecka=2/ Var tredje vecka=1/ Ingår inte=0)	2	2	2	1	1	2
	U. Hemtjänstens tvättfrekvens (En gång i veckan=3/ Varannan vecka=2/ Var tredje vecka eller mer sällan=1/ Ingår inte=0)	3	2	2	2	2	2
	U. Antal tillfällen per vecka hemtjänsten ger dagligvaruinköp (>En gång=3/ En gång=2/ <En gång=1/ Ingår inte=0)	2	2	2	2	2	2
	U. Antal tillfällen per vecka hemtjänsten kan erbjuda enklare matlagning i den äldres bostad (Efter önskemål=2/ 1-3ggr=1/ <1 gång eller inte)	0	0	0	2	2	2
	U. Hemtjänsten erbjuder möjlighet till dusch mer än en gång per vecka (Ja=1/ Nej=0)	1	1	1	1	1	1
	U. Hemtjänsten erbjuder service som t.ex. gräsklippning, snöskottning eller fixartjänst (Ja=2/ Någon=1/ Ingen=0)	1	1	1	0	1	0
Under trygga förhållanden	U. Hemtjänsten erbjuder möjlighet att välja man/kvinna för personlig hygien (Ja=1/ Nej=0)	0	1	1	1	1	1
	U. Trygghetsringning/telefonservice ingår i hemtjänstens utbud (Ja=1/Nej=0)	1	1	1	1	1	1
	U. Hemtjänsten erbjuder möjlighet att välja personal som talar hemtjänsttagarens språk (Ja=1/ Nej=0)	0	0	0	0	0	0
	U. Stöd och rådgivning till syn och hörselskadade ingår i hemtjänstens utbud (Ja=1/ Nej=0)	0	0	0	1	1	1
Aktiv och meningsfull tillvaro	U. Antal tillfällen per månad hemtjänsten ger ledsagarservice (>En gång=3/ En gång=2/ <En gång=1 / Ingår inte=0)	3	3	3	3	3	3
	U. Antal tillfällen per vecka hemtjänsten ger promenader (>En gång=3/ En gång=2/ <En gång=1/ Ingår inte=0)	3	3	3	3	3	3
	U. Hemtjänsten erbjuder social dagverksamhet (Vardag+helg=2/ Vardag=1/ Ingår inte=0)	1	1	1	1	1	1
	U. Hemtjänsten erbjuder demensverksamhet (Vardag+helg=2/ Vardag=1/ Ingår inte=0)	1	1	1	1	1	1
	U. Hemtjänsten erbjuder den äldre möjlighet att följa med vid dagligvaruinköp (Ja=1/ Nej=0)	1	1	1	1	1	1

I detta exempel för hemtjänsten färgsätts Hjo resultat efter om det är lägre (rött), lika med (gult) eller högre (grönt) än typvärdet för alla de kommuner som har redovisat sitt resultat. Typvärdet är det vanligast förekommande värdet. Typvärdet bygger på de kommuner som, liksom Hjo, redovisat sina resultat 2009, 2010 och 2011. Hjo har höjt sina värden på ett av nyckeltalen (markeras med grön pil i tabellen). Överlag visar kartläggningen av riktlinjerna att kommunen på de flesta områden har ett utbud på samma nivå som de flesta kommuner.

Personalkontinuitet



Figur 31

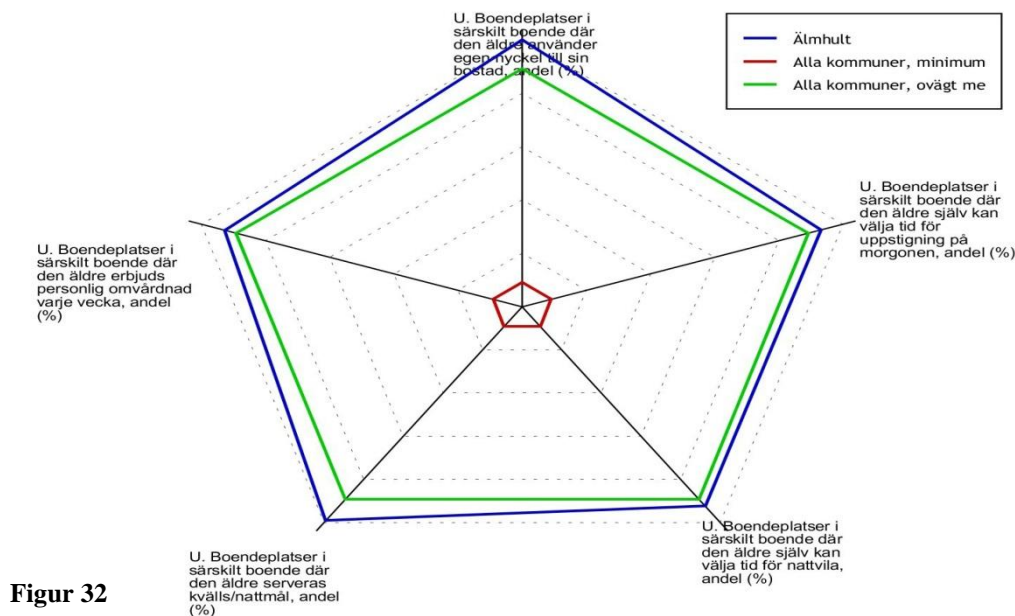
En kompletterande indikator på trygghet är personalkontinuiteten, d.v.s. hur många olika personal möter en genomsnittlig hemtjänsttagare med 2 eller fler insatser per dag? Stapeldiagrammet ovan ger en tydlig bild av hur personalkontinuiteten i Hjo fungerar. Hemtjänsttagaren i Hjo träffar i genomsnitt 13 personal på 14 dagar, denna siffra förändras inte under åren 2009 - 2011 och det överensstämmer även med medelvärdet för de deltagande kommunerna som också har ett medelvärde på 13 personal.

6.2 Älmhult (särskilt boende)

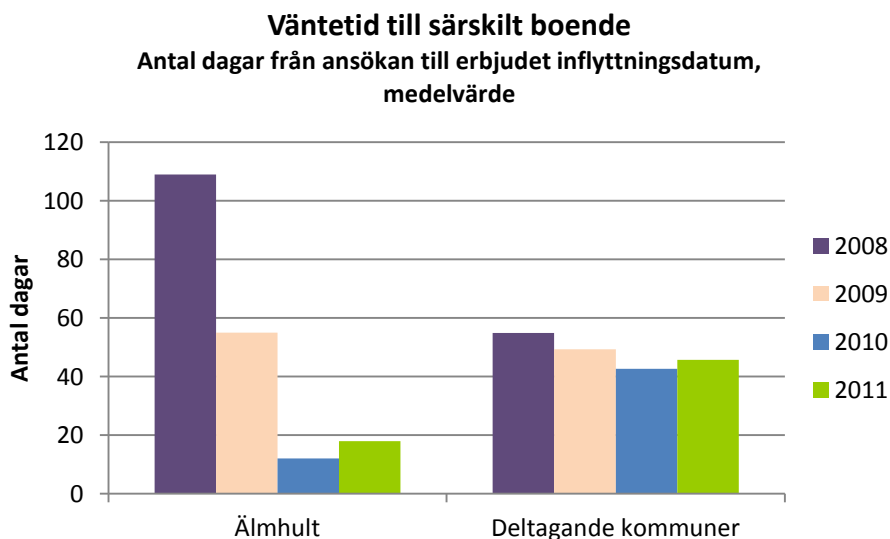
En kombination av stapel- och spindeldiagram lämpar sig väl för att åskådliggöra resultaten för särskilt boende. Stapeldiagrammen är särskilt bra att använda när man både vill jämföra sig med någon annan men också se utvecklingen över två år. Spindeldiagrammet är särskilt illustrativt för jämförelser relativt andra kommuners resultat för flera nyckeltal.

För att tydliggöra att det handlar om en uppföljning utifrån äldreomsorgens uppdrag är diagrammen uppdelade på de tre områdena *leva och bo självständigt*, *under trygga förhållanden* samt *aktiv och meningsfull* tillvaro. På så vis kan man dels jämföra på vilka områden som man generellt har goda/mindre goda resultat och dels vad som är bra/mindre bra inom respektive område.

Leva och bo självständigt, 2011

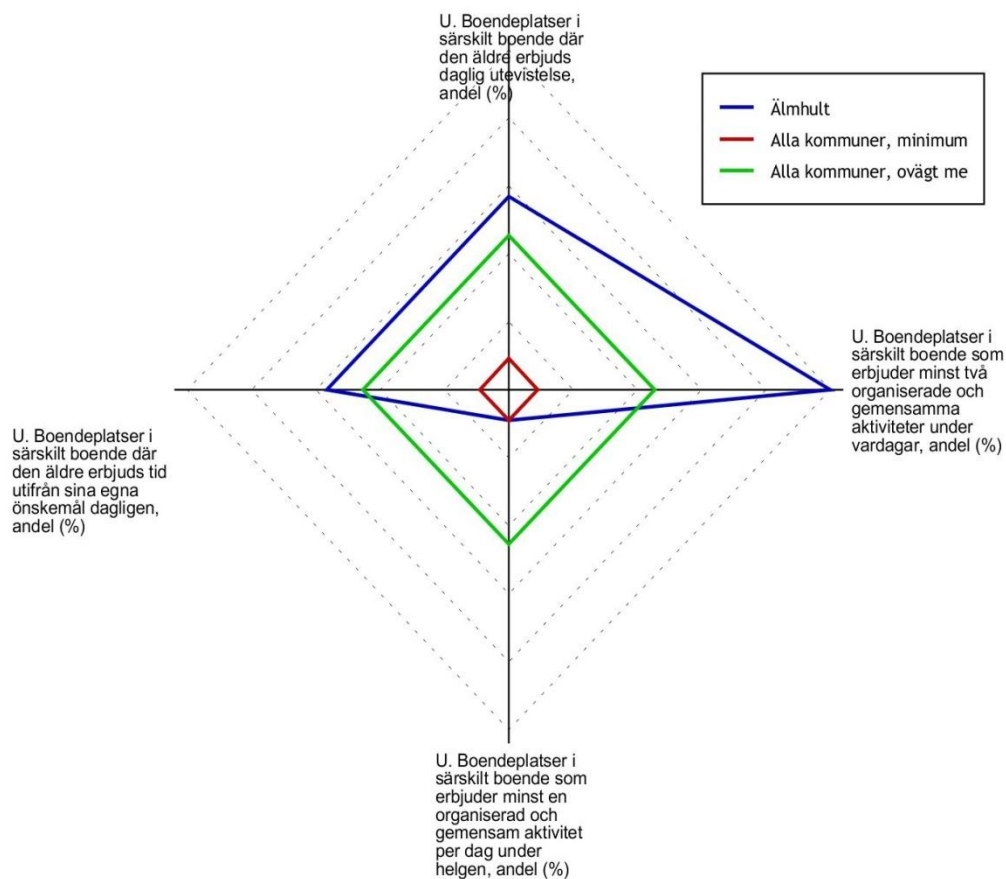


Under trygga förhållanden, 2011



Figur 33

Aktiv och meningsfull tillvaro, 2011



Figur 34

Överlag befinner sig Älmhult på en nivå strax över snittet för deltagande kommuner. Resultaten på *leva och bo självständighet* är över genomsnittet för de deltagande kommunerna och väntetiden på boendeplats är mycket kortare än snittet, även om den blivit något längre 2011. När det gäller aktiviteter är resultaten på tre av fyra nyckeltal bättre än för medelkommunen, vilket i stort ger ett gott betyg på området.

Bilaga 1: Lista över samtliga nyckeltal i mätningen

Hemtjänst

Kortnamn	Definition
Leva och bo självständigt	
Hemtjänsttagaren erbjuds att välja tid för insats, (Ja=1/ Nej=0)	Erbjuder hemtjänsten möjligheten att välja tid för insats? 1=Ja, 0=Nej. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds städning, omfattning (>Två r.o.k.=3/ Två r.o.k.=2/ Ett r.o.k.=1/ Ingår inte=0)	Antal rum hemtjänsten erbjuder att städa. 3=Mer än två rum och kök, 2=Två rum och kök, 1=Ett rum och kök, 0=tjänsten ingår inte i hemtjänstens utbud. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds städning, frekvens (En gång i veckan=3/ Varannan vecka=2/ Var tredje vecka=1/ Ingår inte=0)	Hur ofta erbjuder hemtjänsten städning? 3=En gång i veckan, 2=Varannan vecka, 1=Var tredje vecka, 0=tjänsten ingår inte i hemtjänstens utbud. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds tvätt, frekvens (En gång i veckan=3/ Varannan vecka=2/ Var tredje vecka eller mer sällan=1/ Ingår inte=0)	Hur ofta erbjuder hemtjänsten tvätt? 3=En gång per vecka, 2=Varannan vecka, 1=Var tredje vecka eller mer sällan, 0=tjänsten ingår inte i hemtjänstens utbud. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds dagligvaruinköp, (>En gång/vecka=3/ En gång/vecka=2/ <En gång/vecka=1/ Ingår inte=0)	Antal tillfällen per vecka hemtjänsten erbjuder dagligvaruinköp 3=Mer än en gång per vecka, 2=En gång per vecka, 1=Mindre än en gång per vecka, 0=tjänsten ingår inte i hemtjänstens utbud. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds enklare matlagning i bostaden, (Efter önskemål=2/ 1-3ggr/vecka=1/ <1 gång/vecka eller inte alls=0)	Antal tillfällen per vecka hemtjänsten kan erbjuda enklare matlagning i den äldres bostad. 2=Efter önskemål, 1=1-3 gånger/vecka, 0=Erbjuds ej eller vid färre tillfällen än en gång per vecka. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds dusch mer än en gång per vecka, (Ja=1/ Nej=0)	Erbjuder hemtjänsten möjlighet till dusch mer än en gång per vecka? 1=Ja, 0=Nej. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds service som t.ex. gräsklippning, snöskottning eller fixartjänst, (Ja=2/ Någon=1/ Ingen=0)	Utför hemtjänsten utökad service nödvändig för att sköta den äldres hem, som t.ex. gräsklippning, snöskottning eller fixartjänst? 2=ja, flera, 1=ja, av något slag, 0=nej. Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen

Under trygga förhållanden	
Hemtjänsttagaren erbjuds att välja man eller kvinna för personlig hygien, (Ja=1/ Nej=0)	Erbjuder hemtjänsten möjligheten att välja man/kvinna för personlig hygien? 1=Ja, 0=Nej. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds vid behov trygghetsringning/telefonservice, (Ja=1/Nej=0)	Ingår tjänsten trygghetsringning/telefonservice inom hemtjänstutbudet i kommunen? 1=Ja, 0=Nej. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds välja personal som talar hemtjänsttagarens språk, (Ja=1/ Nej=0)	Erbjuder hemtjänsten möjligheten att välja personal som talar hemtjänsttagarens språk? 1=Ja, 0=Nej. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren med syn- och hörselskada med behov erbjuds stöd och rådgivning, (Ja=1/ Nej=0)	Ingår tjänsten stöd och rådgivning till syn och hörselskadade inom hemtjänstutbudet i kommunen? 1=Ja, 0=Nej. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Personal som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde)	Medelvärde, antal olika personal som en hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod. Gäller de personer, 65 år eller äldre, som har två eller fler hemtjänstinsatser varje dag. Trygghetslarm och matleveranser räknas ej. Mätningen avser tiden 07.00- 22.00. Hemsjukvårdspersonal redovisas inte. Källa: Egen undersökning i kommunen
Personal som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (median)	Medianvärde, antal olika personal som en hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod. Gäller de personer, 65 år eller äldre, som har två eller fler hemtjänstinsatser varje dag. Trygghetslarm och matleveranser räknas ej. Mätningen avser tiden 07.00- 22.00. Hemsjukvårdspersonal redovisas inte. Källa: Egen undersökning i kommunen
Aktiv och meningsfull tillvaro	
Hemtjänsttagaren erbjuds ledsagarservice, (>En gång/månad=3/ En gång/månad=2/ <En gång/månad=1 / Ingår inte=0)	Antal tillfällen per månad hemtjänsten erbjuder ledsagarservice. 3=Mer än en gång per månad, 2=En gång per månad, 1=Mindre än en gång per månad, 0=Ledsagarservice ingår inte i hemtjänstens utbud. Ledsagarservice innebär hjälp/stöd till läkare, teaterbesök eller annan aktivitet. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds promenader, (>En gång/vecka=3/ En gång/vecka=2/ <En gång/vecka=1/ Ingår inte=0)	Antal tillfällen per vecka hemtjänsten erbjuder promenader. 3=Mer än en gång per vecka, 2=En gång per vecka, 1=Mindre än en gång per vecka, 0=Tjänsten ingår inte i hemtjänstens utbud. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds social dagverksamhet, (Vardag+helg=2/ Vardag=1/ Ingår inte=0)	Erbjuder hemtjänsten social dagverksamhet? 2=vardag och helg, 1=vardag, 0=tjänsten ingår inte i hemtjänstens utbud. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten i kommunen. Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds demensverksamhet vid behov, (Vardag+helg=2/ Vardag=1/ Ingår inte=0)	Erbjuder hemtjänsten biståndsbedömd demensverksamhet till äldre som har behov av detta? 2=vardag och helg, 1=vardag, 0=tjänsten ingår inte i hemtjänstens utbud. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i kommunen
Hemtjänsttagaren erbjuds möjligheten att följa med vid dagligvaruinköp, (Ja=1/ Nej=0)	Erbjuder hemtjänsten den äldre möjligheten att följa med vid dagligvaruinköp? 1=Ja, 0=Nej. Svaret utgår från de lokala riktlinjer för hemtjänsten som finns i kommunen och gäller normalfallet (grundnivån). Måttet avser hemtjänst inom äldreomsorg. Källa: Egen undersökning i

Särskilt boende

Kortnamn	Definition
Leva och bo självständigt	
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre använder egen nyckel till sin bostad, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg där den äldre har en egen nyckel till sitt rum/lägenhet, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Avser endast de fall där den äldre kan klara av att använda egen nyckel. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre själv kan välja tid för nattvila, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg där den boende själv kan välja när man vill gå och lägga sig för nattvila, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Den redovisade procentsiffran motsvarar den andel där valfrihet finns. Innefattar veckans alla dagar. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre själv kan välja tid för uppstigning på morgonen, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg där den boende själv kan välja när man vill gå upp på morgonen, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Den redovisade procentsiffran motsvarar den andel där valfrihet finns. Innefattar veckans alla dagar. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre serveras kvälls/nattmål, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg där den äldre serveras kvälls/nattmål, så att den äldre inte ska vara utan mat mer än 11 timmar, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Serveringen ska ske på ett aktivt och organiserat sätt och inte då och då när den enskilde så begär detta. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre erbjuds personlig omvårdnad varje vecka, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg där den äldre erbjuds personlig omvårdnad varje vecka, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Här avses det lilla extra utöver att bli ren, exempelvis att få naglarna målade, bli sminkad, få håret rullat/upsatt, taktill massage, vaxning av mustasch, m.m. Detta ska ske som ett aktivt erbjudande. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Under trygga förhållanden	
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre erbjuds kvarboende i livets slutskede, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg som erbjuder kvarboende i livets slutskede, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Boendeplatser i särskilt boende som erbjuder sammanboende för maka/make, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg där maka/make erbjuds att få bo tillsammans även om enbart en av makarna har beviljat särskilt boende, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	Medelvärde, antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum avseende särskilt boende inom äldreomsorg. Med ansökningsdatum avses det datum då ansökan om plats på särskilt boende kommer in till kommunen, oavsett om ansökan görs skriftligt eller muntligt. Med erbjudet inflyttningsdatum avses det datum då den enskilde enligt kommunens erbjudande har möjlighet att flytta in på ett särskilt boende, oavsett om den enskilde sedan väljer att flytta in eller inte. Avser samtliga utredningar avseende plats på särskilt boende som avslutades i kommunen under första halvåret, och som avsåg personer som vid tidpunkten för ansökan var 65 år eller äldre. Källa: Egen undersökning i kommunen

Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, median	Medianvärde, antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum avseende särskilt boende inom äldreomsorg. Med ansökningsdatum avses det datum då ansökan om plats på särskilt boende kommer in till kommunen, oavsett om ansökan görs skriftligt eller muntligt. Med erbjudet inflyttningsdatum avses det datum då den enskilde enligt kommunens erbjudande har möjlighet att flytta in på ett särskilt boende, oavsett om den enskilde sedan väljer att flytta in eller inte. Avser samtliga utredningar avseende plats på särskilt boende som avslutades i kommunen under första halvåret, och som avsåg personer som vid tidpunkten för ansökan var 65 år eller äldre. Källa: Egen undersökning i kommunen
Aktiv och meningsfull tillvaro	
Boendeplatser i särskilt boende som erbjuder minst två organiserade och gemensamma aktiviteter under vardagar, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg som erbjuder minst två organiserade och gemensamma aktiviteter per dag under vardagar, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Med organiserad aktivitet avses ex. högläsning, musikstund, bakning, m.m. där den enskilde i förväg har möjlighet att ta ställning till innehållet genom exempelvis ett schema. Det är inte nödvändigt att det är kommunen/äldreboendet som genomför aktiviteterna. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen.
Boendeplatser i särskilt boende som erbjuder minst en organiserad och gemensam aktivitet per dag under helgen, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg som erbjuder minst en organiserad aktivitet per dag under helgen, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Med organiserad aktivitet avses ex. högläsning, musikstund, bakning, m.m. där den enskilde i förväg har möjlighet att ta ställning till innehållet genom exempelvis ett schema. Det är inte nödvändigt att det är kommunen/äldreboendet som genomför aktiviteterna. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre erbjuds tid utifrån sina egna önskemål dagligen, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg som dagligen erbjuder den äldre egen tid utifrån sina önskemål, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Exempel på detta kan vara en pratstund, blomskötsel, korsord, m.m. Här avses det man gör utöver personlig omvårdnad – avsatt extra tid. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen
Boendeplatser i särskilt boende där den äldre erbjuds daglig utevistelse, andel (%)	Antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg som erbjuder daglig utevistelse för den äldre som så önskar, dividerat med totalt antal boendeplatser i särskilt boende inom äldreomsorg i kommunen. Det ska vara ett aktivt erbjudande från personalen och inkludera all form av utevistelse, ex promenader eller möjlighet att sitta på balkong. Avser alla boendeenheter oavsett regi (kommunal eller privat). Källa: Egen undersökning i kommunen

Bilaga 2: Deltagande kommuner

Dessa kommuner hade vid uttagningstillfället publicerat värden på minst ett nyckeltal i undersökningen

Ale	Hallsberg	Laxå	Robertsfors	Trollhättan
Alvesta	Hallstahammar	Lekeberg	Ronneby	Trosa
Aneby	Halmstad	Leksand	Rättvik	Tyresö
Arboga	Hammarö	Lessebo	Sala	Töreboda
Arvidsjaur	Haninge	Lidingö	Salem	Uddevalla
Arvika	Haparanda	Lidköping	Sigtuna	Umeå
Askersund	Heby	Lilla Edet	Simrishamn	Upplands Väsby
Avesta	Hedemora	Lindesberg	Skellefteå	Upplands-Bro
Bengtstfors	Helsingborg	Linköping	Skurup	Uppvidinge
Berg	Herrljunga	Ljungby	Sollefteå	Vansbro
Bjuv	Hjo	Ljusdal	Sollentuna	Vara
Boden	Hofors	Lomma	Solna	Varberg
Bollnäs	Hultsfred	Ludvika	Sotenäs	Vilhelmina
Borgholm	Härjedalen	Luleå	Stockholm	Vimmerby
Borås	Härnösand	Lund	Storuman	Vänersborg
Botkyrka	Härryda	Lysekil	Strängnäs	Vännäs
Båstad	Högsby	Malung-Sälen	Strömstad	Värmdö
Danderyd	Järfälla	Mark	Strömsund	Värnamo
Eda	Kalix	Markaryd	Sundsvall	Västerås
Eksjö	Kalmar	Mjölby	Sunne	Växjö
Enköping	Karlshamn	Motala	Svalöv	Ånge
Eskilstuna	Karlskoga	Mullsjö	Svedala	Åstorp
Eslöv	Karlskrona	Munkedal	Svenljunga	Åtvidaberg
Essunga	Karlstad	Mörbylånga	Säffle	Älmhult
Fagersta	Katrineholm	Nacka	Säter	Älvdalen
Falkenberg	Klippan	Norberg	Söderköping	Älvkarleby
Falköping	Knivsta	Nordanstig	Södertälje	Öckerö
Falun	Kramfors	Norsjö	Sölvesborg	Ödeshög
Finspång	Kristinehamn	Nybro	Tanum	Örebro
Flen	Krokom	Nykvarn	Tierp	Östersund
Gislaved	Kumla	Nyköping	Tingsryd	Österåker
Gnesta	Kungsbacka	Olofström	Tomelilla	Östhammar
Grums	Kungälv	Orsa	Torsby	Östra Göinge
Grästorp	Kävlinge	Osby	Torsås	Överkalix
Gävle	Köping	Oxelösund	Tranås	Övertorneå
Habo	Laholm	Piteå	Trelleborg	